പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 1 (സൃഷ്ടിഖണ്ഡമ്)/അധ്യായഃ 11

ഭീഷ്മ ഉവാച.

കസ്മിന്വാസരഭാഗേ തു ശ്രാദ്ധീ ശ്രാദ്ധം സമാചരേത്.

തീർഥേഷു കേഷു വൈ ശ്രാദ്ധം കൃതം ബഹുഫലം ദ്വിജ1.

പുലസ്ത്യ ഉവാച.

തീർഥം തു പുഷ്കരം നാമ യത്തു ശ്രേഷ്ഠതമം സ്മൃതമ്.

സർവേഷാം ദ്വിജമുഖ്യാനാം മനോരഥമിവ സ്ഥിതമ്2.

തത്ര ദത്തം ഹുതം ജപ്തമനന്തം ഭവതി ധ്രുവമ്.

പിതൄണാം വല്ലഭം നിത്യമൃഷീണാം പരമം മതമ്3.

നംദാഥ ലലിതാ തദ്വത്തീർഥം മായാപുരീ ശുഭാ.

തഥാ മിത്രപദം രാജംസ്തതഃ കേദാരമുത്തമമ്4.

ഗംഗാസാഗരമിത്യാഹുഃ സർവതീർഥമയം ശുഭമ്.

തീർഥം ബ്രഹ്മസരസ്തദ്വച്ഛതദ്രുസലിലം ശുഭമ്5.

തീർഥം തു നൈമിഷം നാമ സർവതീർഥഫലപ്രദമ്.

ഗംഗോദ്ഭേദസ്തു ഗോമത്യാം യത്രോദ്ഭൂതഃ സനാതനഃ6.

തഥാ യജ്ഞവരാഹസ്തു ദേവദേവശ്ച ശൂലധൃക്.

യത്ര തത്കാംചനം ദാനമഷ്ടാദശഭുജോ ഹരഃ7.

നേമിസ്തു ധർമചക്രസ്യ ശീർണാ യത്രാഭവത്പുരാ.
തദേതന്നൈമിശാരണ്യം സർവതീർഥനിഷേവിതമ്8.
ദേവദേവസ്യ തത്രാപി വരാഹസ്യ ച ദർശനമ്.
യഃ പ്രയാതി സ പൂതാത്മാ നാരായണപുരം വ്രജേത്9.
കോകാമുഖം പരം തീർഥമിന്ദ്രമാർഗോപി ലക്ഷ്യതേ.
അഥാപി പിതൃതീർഥം തു ബ്രഹ്മണോവ്യക്തജന്മനഃ10.
പുഷ്കരാരണ്യസംസ്ഥോസൗ യത്ര ദേവഃ പിതാമഹഃ.
വിരിംചിദർശനം ശ്രേഷ്ഠമപവർഗഫലപ്രദമ്11.
കൃതം നാമ മഹാപുണ്യം സർവപാപനിഷൂദനമ്.
യത്രാദ്യോ നാരസിംഹസ്തു സ്വയമേവ ജനാർദനഃ12.
തീർഥമിക്ഷുമതീനാമ പിതൄണാം ച ശുഭാവഹാ.
തുഷ്യന്തി പിതരോ നിത്യം ഗംഗായമുനസംഗമേ13.
കുരുക്ഷേത്രം മഹാപുണ്യം യത്ര മാർഗോപി ലക്ഷ്യതേ.
അദ്യാപി പിതൃതീർഥം തു സർവകാമഫലപ്രദമ്14.
നീലകണ്ഠമിതി ഖ്യാതം പിതൃതീർഥം നരാധിപ.
തഥാ ഭദ്രസരഃ പുണ്യം സരോ മാനസമേവ ച15.
മംദാകിനീ തഥാ്ച്ഛോദാ വിപാശാ ച സരസ്വതീ.
സർവമിത്രപദം തദ്വദ്വൈദ്യനാഥം മഹാഫലമ്16.
ക്ഷിപ്രാ നദീ തഥാ പുണ്യാ തഥാ കാലഞ്ജരം ശുഭമ്.
തീർഥോദ്ഭേദം ഹരോദ്ഭേദം ഗർഭഭേദം മഹാലയമ്17.
ഭദ്രേശ്വരം വിഷ്ണുപദം നർമദാ ദ്വാരമേവ ച.
ഗയാപിംഡപ്രദാനേന സമാന്യാഹുർമഹർഷയഃ18.
ഏതാനി പിതൃതീർഥാനി സർവപാപഹരാണി ച.
സ്മരണാദപി ലോകാനാം കിമു ശ്രാദ്ധപ്രദായിനാമ്19.
ഓംകാരം പിതൃതീർഥം തു കാവേരീകപിലോദകമ്.
സംഭേദശ്ചണ്ഡവേഗായാം തഥൈവാമരകംടകമ്20.

കുരുക്ഷേത്രാച്ചദ്വിഗുണം തസ്മിൻസ്നാനാദികം ഭവേത്.

ശുക്ലതീർഥം തു വിഖ്യാതം തീർഥം സോമേശ്വരം പരമ്21.

സർവവ്യാധിഹരംപുണ്യംഫലംകോടിഗുണാധികമ്.

ശ്രാദ്ധേദാനേതഥാഹോമേസ്വാധ്യായേചാപിസന്നിധൗ22.

കായാവാരോഹണം നാമ ദേവദേവസ്യ ശൂലിനഃ.

അവതാരം രോചമാനം ബ്രാഹ്മണാവസഥേ ശുഭേ23.

ജാതം തത്സുമഹാപുണ്യം തഥാ ചർമണ്വതീ നദീ.

ശൂലതാപീ പയോഷ്ണീ ച പയോഷ്ണീസംഗമസ്തഥാ24.

മഹൗഷധീ ചാരണാ ച നാഗതീർഥപ്രവർത്തിനീ.

മഹാവേണാ നദീ പുണ്യാ മഹാശാലസ്തഥൈവ ച25.

ഗോമതീ വരുണാ തദ്വത്തീർഥം ഹൗതാശനം പരമ്.

ഭൈരവം ഭൃഗുതുംഗം ച ഗൗരീതീർഥമനുത്തമമ്26.

തീർഥം വൈനായകം നാമ വസ്ത്രേശ്വരമനുത്തമമ്.

തഥാ പാപഹരം നാമ പുണ്യാ വേത്രവതീ നദീ27.

മഹാരുദ്രം മഹാലിംഗം ദശാർണാ ച മഹാനദീ.

ശതരുദ്രാ ശതാഹ്വാ ച തഥാ പിതൃപദം പുരമ്28.

അംഗാരവാഹികാ തദ്വന്നദൗ ദ്വൗ ശോണഘർഘരൗ.

കാലികാ ച നദീ പുണ്യാ പിതരാ ച നദീ ശുഭാ29.

ഏതാനി പിതൃതീർഥാനി ശസ്യംതേ സ്നാനദാനയോഃ.

ശ്രാദ്ധമേതേഷു യദ്ദത്തം തദനംതഫലം സ്മൃതമ്30.

ശതാവടാ നദീ ജ്വാലാ ശരദ്വീ ച നദീ തഥാ.

ദ്വാരകാ കൃഷ്ണതീർഥം ച തഥാ ഹ്യുദക്സരസ്വതീ31.

നദീ മാലവതീ നാമ തഥാ ച ഗിരികർണികാ.

ധൂതപാപം തഥാ തീർഥം സമുദ്രേ ദക്ഷിണേ തഥാ32.

ഗോകർണോ ഗജകർണശ്ച തഥാ ചക്രനദീ ശുഭാ.

ശ്രീശൈലം ശാകതീർഥം ച നാരസിംഹമതഃ പരമ്33.

മഹേംദ്രം ച തഥാ പുണ്യാ പുണ്യാ ചാപി മഹാനദീ.

ഏതേഷ്വപി സദാ ശ്രാദ്ധമനംതഫലദം സ്മൃതമ്34.

ദർശനാദപി പുണ്യാനി സദ്യഃ പാപഹരാണി വൈ.

തുംഗഭദ്രാ നദീ പുണ്യാ തഥാ ചക്രരഥീതി ച35.

ഭീമേശ്വരം കൃഷ്ണവേണാ കാവേരീ ചാംജനാ നദീ.

നദീ ഗോദാവരീ പുണ്യാ ത്രിസംധ്യാ പൂർണമുത്തമമ്36.

തീർഥം ത്രൈയംബകം നാമ സർവതീർഥനമസ്കൃതമ്.

യത്രാസ്തേ ഭഗവാൻഭീമഃ സ്വയമേവ ത്രിലോചനഃ37.

ശ്രാദ്ധമേതേഷു സർവേഷു ദത്തം കോടിഗുണം ഭവേത്.

സ്മരണാദപി പാപാനി വ്രജംതി ശതധാ നൃപ38.

ശ്രീപർണാ ച നദീ പുണ്യാ വ്യാസതീർഥമനുത്തമമ്.

തഥാ മത്സ്യനദീ കാരാ ശിവധാരാ തഥൈവ ച39.

ഭവതീർഥം ച വിഖ്യാതം പുണ്യതീർഥം ച ശാശ്വതമ്.

പുണ്യം രാമേശ്വരം തദ്വദ്വേണാപുരമലംപുരമ്40.

അംഗാരകം ച വിഖ്യാതമാത്മദർശമലംബുഷമ്.

വത്സവ്രാതേശ്വരം തദ്വത്തഥാഗോകാമുഖം പരമ്41.

ഗോവർദ്ധനം ഹരിശ്ചംദ്രം പുരശ്ചന്ദ്രം പൃഥൂദകമ്.

സഹസ്രാക്ഷം ഹിരണ്യാക്ഷം തഥാ ച കദലീനദീ42.

നാമധേയാനി ച തഥാ തഥാ സൗമിത്രിസംഗതമ്.

ഇംദ്രനീലം മഹാനാദം തഥാ ച പ്രിയമേലകമ്43.

ഏതാന്യപി സദാ ശ്രാദ്ധേ പ്രശസ്താന്യധികാനി ച.

ഏതേഷു സർവദേവാനാം സാംനിധ്യം പഠ്യതേ യതഃ44.

ദാനമേതേഷു സർവേഷു ഭവേത്കോടിശതാധികമ്.

ബാഹുദാ ച നദീ പുണ്യാ തഥാ സിദ്ധവടം ശുഭമ്45.

തീർഥം പാശുപതം ചൈവ നദീ പര്യടികാ തഥാ.

ശ്രാദ്ധമേതേഷു സർവേഷു ദത്തം കോടിശതോത്തരമ്46.

തഥൈവ പംചതീർഥം ച യത്ര ഗോദാവരീ നദീ.

യുതാ ലിംഗസഹസ്രേണ സവ്യേതര ജലാവഹാ47.

ജാമദഗ്ന്യസ്യ തത്തീർഥം മോദായതനമുത്തമമ്.

പ്രതീകസ്യ ഭയാത്സിദ്ധാ യത്ര ഗോദാവരീ നദീ48.

തീർഥം തദ്ധവ്യകവ്യാനാമപ്സരോഗണസംയുതമ്.

ശ്രാദ്ധാഗ്നി ദാനകാര്യം ച തത്ര കോടിശതാധികമ്49.

തഥാ സഹസ്രലിംഗം ച രാഘവേശ്വരമുത്തമമ്.

സേന്ദ്രകാലാ നദീ പുണ്യാ തത്ര ശക്രോ ഗതഃ പുരാ50 1.11.50.

നിഹത്യ നമുചിം മിത്രം തപസാ സ്വർഗമാപ്തവാൻ.

തത്ര ദത്തം നരൈഃ ശ്രാദ്ധമനംതഫലദം ഭവേത് 51.

പുഷ്കരം നാമ വൈ തീർഥം ശാലഗ്രാമം തഥൈവ ച.

ശോണപാതശ്ച വിഖ്യാതോ യത്ര വൈശ്വാനരാശയഃ 52.

തീർഥം സാരസ്വതം ചൈവ സ്വാമിതീർഥം തഥൈവ ച.

മലംദരാ നദീ പുണ്യാ കൗശികീ ചംദ്രകാ തഥാ 53.

വിദർഭാ ചാഥ വേഗാ ച പയോഷ്ണീ പ്രാങ്മുഖാ പരാ.

കാവേരീ ചോത്തരാംഗാ ച തഥാ ജാലംധരോ ഗിരിഃ 54.

ഏതേഷു ശ്രാദ്ധതീർഥേഷു ശ്രാദ്ധമാനംത്യമശ്നുതേ.

ലോഹദംഡം തഥാ തീർഥം ചിത്രകൂടസ്തഥൈവ ച 55.

ദിവ്യം സർവത്ര ഗംഗായാസ്തഥാ നദ്യാസ്തടം ശുഭമ്.

കുബ്ജാമ്രകം തഥാ തീർഥമുർവശീപുലിനം തഥാ 56.

സംസാരമോചനം തീർഥം തഥൈവ ഋണമോചനമ്.

ഏതേഷു പിതൃതീർഥേഷു ശ്രാദ്ധമാനംത്യമശ്നുതേ 57.

അട്ടഹാസം തഥാ തീർഥം ഗൗതമേശ്വരമേവ ച.

തഥാ വസിഷ്ഠതീർഥം ച ഭാരതം ച തതഃ പരമ് 58.

ബ്രഹ്മാവർതം കുശാവർതം ഹംസതീർഥം തഥൈവ ച.

പിംഡാരകം ച വിഖ്യാതം ശംഖോദ്ധാരം തഥൈവ ച 59.

ഭാംഡേശ്വരം ബില്വകം ച നീലപർവതമേവ ച.

തഥാ ച ബദരീതീർഥം സർവതീർഥേശ്വരേശ്വരമ് 60.

വസുധാരാഹ്വയം തീർഥം രാമതീർഥം തഥൈവ ച.

ജയംതീ വിജയാ ചൈവ ശുക്ലതീർഥം തഥൈവ ച 61.

ഏഷു ശ്രാദ്ധപ്രദാതാരഃ പ്രയാംതി പരമം പദമ്.

തീർഥം മാതൃഗൃഹം നാമ കരവീരപുരം തഥാ 62.

സപ്തഗോദാവരീനാമ സർവതീർഥേശ്വരേശ്വരമ്.

തത്ര ശ്രാദ്ധം പ്രദാതവ്യമനംതഫലമീപ്സുഭിഃ 63.

കീകടേഷു ഗയാ പുണ്യാ പുണ്യം രാജഗൃഹം വനമ്.

ച്യവനസ്യാശ്രമം പുണ്യം നദീ പുണ്യാ പുനഃപുനാ 64.

വിഷയാരാധനം പുണ്യം നദീ യാ തു പുനഃപുനാ.

യത്ര ഗാഥാ വിചരതി ബ്രഹ്മണാ പരികീർതിതാ 65.

ഏഷ്ടവ്യാ ബഹവഃ പുത്രാ യദ്യേകോപി ഗയാം വ്രജേത്.

യജേത വാശ്വമേധേന നീലം വാ വൃഷമുത്സൃജേത് 66.

ഏഷാ ഗാഥാ വിചരതി തീർഥേഷ്വായതനേഷു ച.

സർവേ മനുഷ്യാ രാജേംദ്ര കീർത്തയംതഃ സമാഗതാഃ 67.

കിമസ്മാകം കുലേ കശ്ചിദ്ഗയാം യാസ്യതി യഃ സുതഃ.

പ്രീണയിഷ്യതി താൻഗത്വാ സപ്തപൂർവാംസ്തഥാപരാൻ 68.

മാതാമഹാനാമപ്യേവം ശ്രുതിരേഷാ ചിരംതനീ.

ഗംഗായാമസ്ഥിനിചയം ഗത്വാ ക്ഷേപ്സ്യതി യഃ സുതഃ 69.

തിലൈഃ സപ്താഷ്ടഭിർവാപി ദാസ്യതേ ച ജലാംജലിമ്.

അരണ്യത്രിതയേ വാപി പിംഡദാനം കരിഷ്യതി 70.

പ്രഥമം പുഷ്കരാരണ്യേ നൈമിഷേ തദനംതരം.

ധർമാരണ്യം പുനഃ പ്രാപ്യ ശ്രാദ്ധം ഭക്ത്യാ പ്രദാസ്യതി 71.

ഗയായാം ധർമപൃഷ്ഠേ വാ സരസി ബ്രഹ്മണസ്തഥാ.

ഗയാശീർഷവടേ ചൈവ പിതൄണാം ദത്തമക്ഷയമ് 72.

വ്രജൻകൃത്വാ നിവാപം യസ്ത്വധ്വാനം പരിസർപതി.

നരകസ്ഥാൻപിതൄൻസോപി സ്വർഗം നയതി സത്വരം 73.

കുലേ തസ്യ ന രാജേംദ്ര പ്രേതോ ഭവതി കശ്ചന.

പ്രേതത്വം മോക്ഷഭാവം ച പിംഡദാനാച്ച ഗച്ഛതി 74.

ഏകോ മുനിസ്താമ്രകരാഗ്രഹസ്തോ ഹ്യാമ്രേഷു മൂലേ സലിലം ദദാതി.

ആമ്രാശ്ച സിക്താഃ പിതരശ്ച തൃപ്താ ഏകാ ക്രിയാ ദ്വ്യർഥകരീ പ്രസിദ്ധാ 75.

ഗയായാം പിണ്ഡദാനസ്യ നാന്യദ്ദാനം വിശിഷ്യതേ.

ഏകേന പിംഡദാനേന തൃപ്താസ്തേ മോക്ഷഗാമിനഃ 76.

ധാന്യപ്രദാനം പ്രവരം വദംതി വസുപ്രദാനം ച തഥാമുനീംദ്രാഃ.

ഗയാ സുതീർഥേഷു നരൈഃ പ്രദത്തം തദ്ധർമഹേതും പ്രവരം വദംതി 77.

സർവാത്മനാ സുരുചിനാ മഹാചല മഹാനദീ.

യേ തു പശ്യംതി താം ഗത്വാ മാനസേ ദക്ഷിണോത്തരേ 78.

പ്രണമ്യ ദ്വിജമുഖ്യേഭ്യഃ പ്രാപ്തം തൈർജന്മനഃ ഫലം.

യദ്യദിച്ഛതി വൈ മർത്യസ്തത്തദാപ്നോത്യസംശയമ് 79.

ഏഷ തൂദ്ദേശതഃ പ്രോക്തസ്തീർഥാനാം സഗ്രഹോ മയാ.

വാഗീശോപി ന ശക്നോതി വിസ്തരാത്കിമു മാനുഷഃ 80.

സത്യം തീർഥം ദയാ തീർഥം തീർഥമിന്ദ്രിയനിഗ്രഹഃ.

വർണാശ്രമാണാം ഗേഹേപി തീർഥം ശമ ഉദാഹൃതമ് 81.

യേഷു തീർഥേഷു യച്ഛ്രാദ്ധം തത്കോടിഗുണമിഷ്യതേ.

ഗയായാം യത്തു വൈ ശ്രാദ്ധം തച്ഛ്രാദ്ധമപവർഗദമ് 82.

യസ്മാത്തസ്മാത്പ്രയത്നേന തീർഥേ ശ്രാദ്ധം വിധീയതേ.

പ്രാതഃകാലോ മുഹൂർതാംസ്ത്രീൻസംഗവസ്താവദേവ തു 83.

മധ്യാഹ്നസ്ത്രിമുഹൂർതഃ സ്യാദപരാഹ്ണസ്തതഃ പരമ്.

സായാഹ്നസ്ത്രിമുഹൂർതഃ സ്യാച്ഛ്രാദ്ധം തത്ര ന കാരയേത് 84.

രാക്ഷസീ നാമ സാ വേലാ ഗർഹിതാ സർവകർമസു.

അഹ്നോ മുഹൂർതാ വ്യാഖ്യാതാ ദശപംച ച സർവദാ 85.

തത്രാഷ്ടമോ മുഹൂർതോ യഃ സ കാലഃ കുതപഃ സ്മൃതഃ.

മധ്യാഹ്നാത്സർവദാ യസ്മാന്മംദീ ഭവതി ഭാസ്കരഃ 86.

തസ്മാദനംതഫലദസ്തത്രാരംഭോ വിശിഷ്യതേ.

ഖഡ്ഗപാത്രം ച കുതപസ്തഥാ നൈപാലകംബലമ് 87.

രുക്മം ദർഭാസ്തിലാ ഗാവോ ദൗഹിത്രശ്ചാഷ്ടമഃ സ്മൃതഃ.

പാപം കുത്സിതമിത്യാഹുസ്തസ്യ തത്താപകാരിണഃ 88.

അഷ്ടാവേതേ യതസ്തസ്മാത്കുതപാ ഇതി വിശ്രുതാഃ.

ഊർധ്വം മുഹൂർത്താത്കുതപാന്മഹൂർത്തം ച ചതുഷ്ടയമ് 89.

മുഹൂർത്തപംചകം ചൈവ സ്വധാവാചനമിഷ്യതേ.

വിഷ്ണുദേഹസമുദ്ഭൂതാഃ കുശാഃ കൃഷ്ണതിലാസ്തഥാ 90.

ശ്രാദ്ധസ്യ ലക്ഷണം കാലമിതി പ്രാഹുർമനീഷിണഃ.

തിലോദകാംജലിർദേയോ ജലാംതേ തീർഥവാസിഭിഃ 91.

സദർഭഹസ്തേനൈകേന ഗൃഹേ ശ്രാദ്ധം ഗമിഷ്യതി.

പുണ്യം പവിത്രമായുഷ്യം സർവപാപവിനാശനമ് 92.

ബ്രഹ്മണാ ചൈവ കഥിതം തീർഥശ്രാദ്ധാനുകീർതനമ്.

ശൃണോതി യഃ പഠേദ്വാപി ശ്രീമാൻസംജായതേ നരഃ 93.

ശ്രാദ്ധകാലേ ച വക്തവ്യം തഥാ തീർഥനിവാസിഭിഃ.

സർവപാപോപശാംത്യർഥമലക്ഷ്മീനാശനം മതം 94.

ഇദം പവിത്രം യശസോ നിധാനമിദം മഹാപാതകനാശനം ച.

ബ്രഹ്മാർകരുദ്രൈരഭിപൂജിതം ച ശ്രാദ്ധസ്യ മാഹാത്മ്യമുശംതി തജ്ജ്ഞാഃ 95.

ഇതി ശ്രീപാദ്മപുരാണേ പ്രഥമേ സൃഷ്ടിഖംഡേ ശ്രാദ്ധപ്രകരണംനാമ ഏകാദശോഽധ്യായഃ 11.
